

PROJECTE EDUCATIU DE LA VILA DE MASQUEFA

Document per al debat: I Fòrum Educatiu

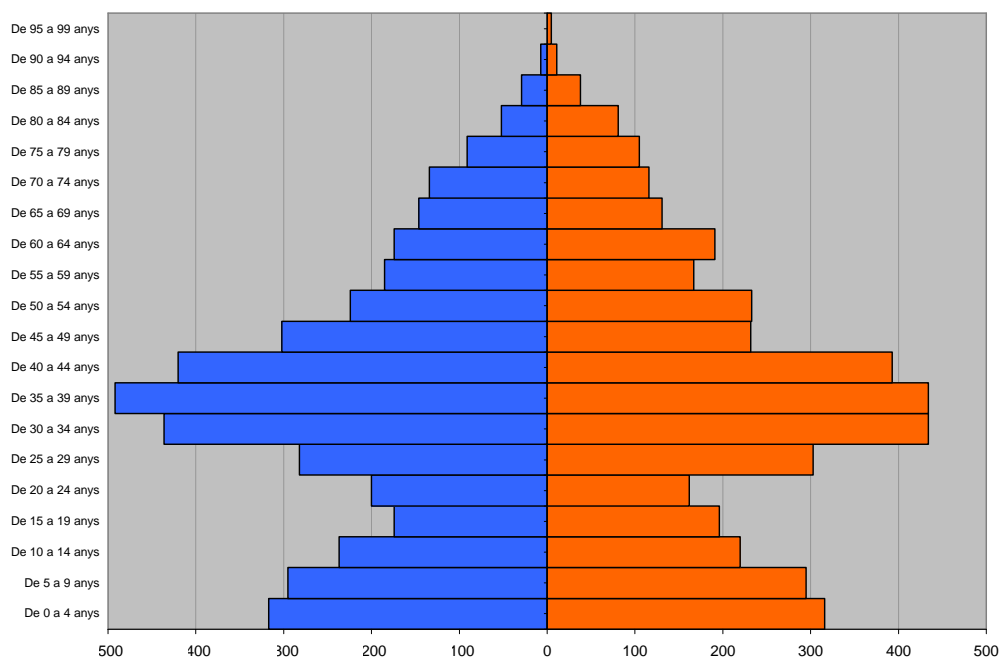
MASQUEFA AVUI

La vila de Masquefa ha crescut molt en els darrers 20 anys fins a superar actualment els 8.000 habitants. Aquest creixement ha estat molt ràpid i ha estat possible gràcies al creixement de la població autòctona de Masquefa i al fet que moltes persones i famílies han volgut venir a viure al municipi.

Tot i aquest increment, Masquefa segueix tenint una dimensió relativament reduïda, que sumada al tarannà dels seus habitants fan que sigui una vila acollidora i amb un bon clima social. Això, juntament amb el fet de tenir una població molt jove, es percep com una oportunitat per potenciar la seva dimensió educativa.

La bona connexió de Masquefa amb l'exterior i molt concretament amb l'àrea de Barcelona és valora com una oportunitat i com un repte. D'un banda facilita l'accés de la població als serveis i recursos de l'espai metropolità i, per tant, l'accés a recursos educatius de fora del municipi. Però, per altra banda, aquesta bona connexió pot fomentar que els veïns i veïnes desenvolupin moltes activitats fora del municipi i només hi vinguin a dormir.

Piràmide poblacional (2009)

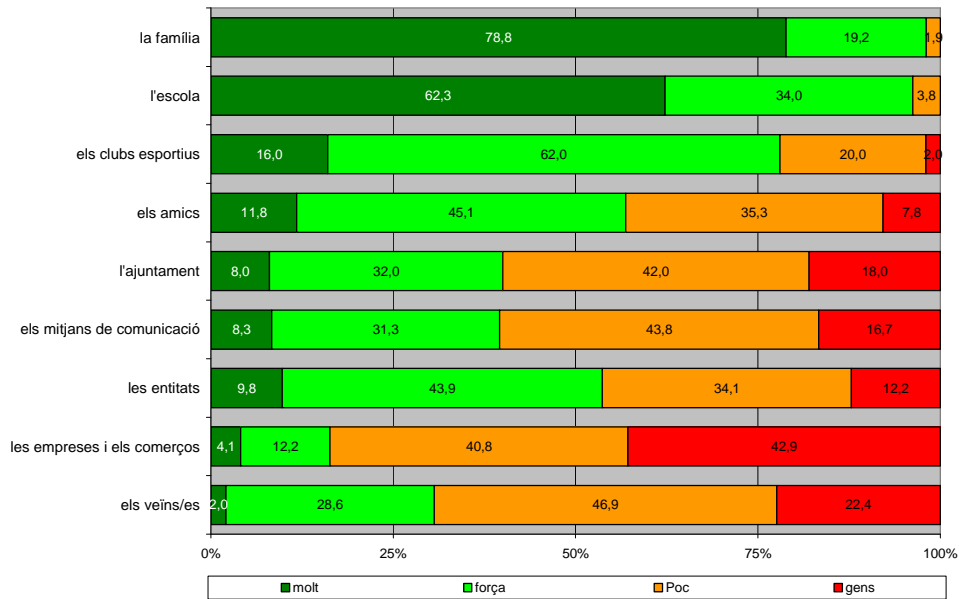


Font: elaboració pròpia a partir de dades del padró municipal, a data 22 de juny de 2009

A MASQUEFA TOTS EDUQUEM

Els mestres i les famílies no són els únics agents educadors de la vila, sinó que moltes més persones desenvolupen d'una manera o d'una altra una funció educadora. Moltes vegades no som prou conscients de que tots i totes desenvolupem una funció educadora de manera permanent i quotidiana i que els nostres comportaments i actituds tenen una influència voluntària o involuntària sobre l'educació dels altres.

Opinions recollides sobre en quina mesura eduquen els diferents agents socials de la Vila:

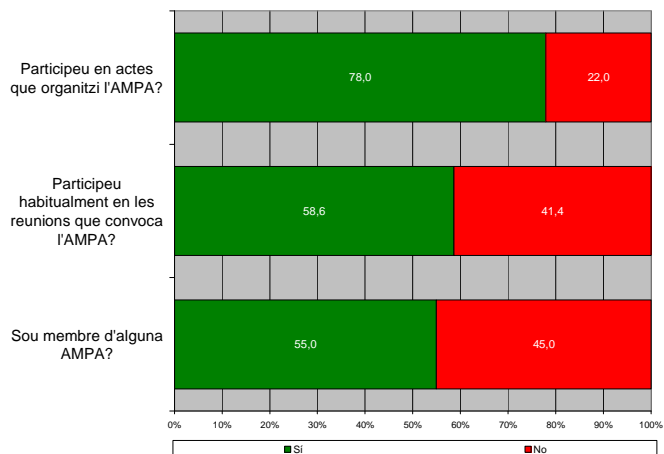


Font: Quadern de Debat Familiar de Masquefa

Així, coses tant quotidianes com creuar un carrer amb el semàfor en vermell, o llençar un paper a terra, tenen un impacte “educador” que a vegades passa desapercbut. Per això es considera que els agents educadors en conjunt han de ser conscients de que desenvolupen una funció educadora de manera permanent i no només quan desenvolupen determinada activitat professional o en determinats moments.

Entre les persones consultades es percep poca implicació de les famílies en l’educació dels infants i en els projectes educatius de centre i poca relació amb les escoles. Així, des del Consell Escolar Municipal i des dels grups polítics es destaca la necessitat d’implicar més les famílies en l’educació dels infants, però també en els projectes educatius de cada centre docent. Un exemple, és la poca implicació dels pares i mares en les AMPA, i en la definició dels continguts educatius dels centres, ja que sovint aquestes associacions es centren massa en l’oferta de serveis.

Quina és la participació de les famílies en les AMPA



Font: Quadern de Debat Familiar

D'altra banda es destaca la necessitat de crear espais per als pares i mares en els quals es combini la formació i l'intercanvi d'experiències en relació a la educació dels fills.

L'Ajuntament també és un agent educador i com a tal ha de donar exemple i fer de referent per al conjunt de la ciutadania en totes les seves actuacions.

Des de l'àmbit tècnic, s'apunta que seria necessari fer un esforç per definir clarament quins són els objectius i directrius polítiques en matèria educativa i a partir d'aquests dissenyar un línia d'actuació global que permetés assolir-los.

Masquefa té un teixit associatiu ampli que contribueix a que hi hagi una oferta d'activitats i espais educatius rica i diversa i que permet treballar l'educació des de diversos àmbits com l'esportiu, cultural o de lleure. En aquest sentit és una oportunitat per promoure la implicació de la ciutadania i de les mateixes entitats en la vida municipal, així com per promoure entre tots el diàleg i els valors de la solidaritat.

Però també es perceben algunes debilitats en relació al teixit associatiu. Tot i que hi ha un nombre important d'entitats, aquestes sovint estan disperses, poc connectades i cadascuna actua de forma força autònoma i sense coordinar-se gaire amb la resta. La millora d'aquestes relacions permetria una major implicació i coordinació de les activitats culturals, esportives o extraescolars que es fan a la vila.

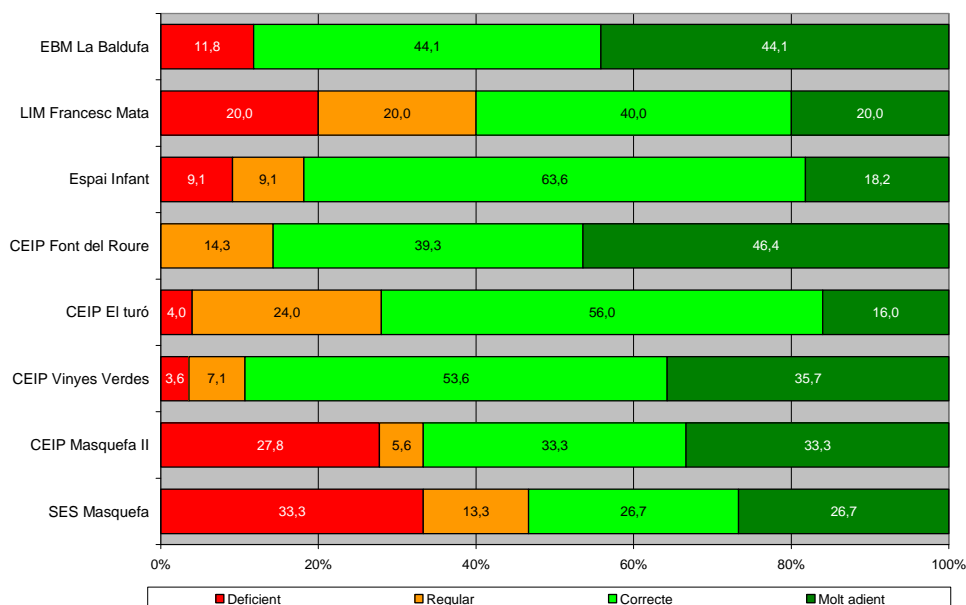
L'EDUCACIÓ A L'ESCOLA

Tot i que Masquefa disposa d'una bona oferta d'equipaments educatius es detecten algunes mancances. La principal és aconseguir la conversió del SES en IES per tal que es pugui allargar el cicle formatiu fins als 18 anys i així poder oferir estudis de batxillerat i mòduls de formació pels joves. Aquest és un aspecte que preocupa, donat que els joves que han de marxar fora de Masquefa per seguir aquesta formació inicien relacions i dinàmiques socials fora del municipi que els "allunya" de la vila i de la seva vida social.

Pel que fa a la millora dels equipaments educatius existents es destaca la necessitat d'equipar adequadament les escoles, tant a nivell d'aules, que en alguns casos estan en mòduls provisionals, com a nivell d'algunes instal·lacions esportives.

En positiu, es valora que el ràpid creixement de la població infantil i jove ha suposat la creació de noves escoles i el fet que aquestes escoles siguin "joves" les fa més receptives i permet adequar molt més el projecte educatiu dels centres per adaptar-lo a les necessitats i objectius educatius.

Valoració de les instal·lacions escolars



Font: Quadern de Debat Familiar

Es valoren positivament les classes de repàs i de reforç extraescolar ja que són de molta ajuda pels joves que el reben i la transició entre els diferents cicles i centres educatius. No obstant això, des del Consell Escolar Municipal s'assenyala que a les aules hi ha alumnes que requereixen un major suport i seguiment i per això cal una major disponibilitat de recursos humans especialitzats per poder realitzar un assessorament i suport específic.

Des de l'àmbit tècnic es proposa analitzar i conèixer de prop quina situació tenen els diversos centres escolars en relació a l'absentisme, l'èxit escolar o la violència a l'escola, per poder valorar i dissenyar les línies d'actuació necessàries. En aquest sentit, es considera que caldria millorar la comunicació entre escola i institut com un bon mecanisme per treballar en aquesta línia.

L'EDUCACIÓ MÉS ENLLÀ DE L'ESCOLA

Els recursos

Masquefa disposa d'una bona dotació d'equipaments i d'espais educatius que s'haurien d'aprofitar encara més per potenciar noves activitats. Així es parla del Punt Jove, dels serveis PIDCES i Masquef@ula, de la Zona Lliure, del casal d'Avis i les activitats de gimnàstica per a gent gran, de la nova biblioteca i del nou casal de joves projectat.

Un dels espais més destacats és el CTC, tant per tota l'oferta de serveis i activitats que aporta com per la dimensió social i educativa que té en relació a aspectes com per exemple l'adaptació i integració de persones amb discapacitats.

Tot i aquesta amplia oferta d'espais, manquen més espais polivalents per poder desenvolupar una oferta més amplia de formació extraescolar, com idiomes o informàtica, així com una major oferta d'instal·lacions esportives.

Un altre dels temes que preocupa és la necessitat de tenir més espais diferenciats per a joves, com poden ser un casal, pistes esportives, espais per practicar skate i parkour o zones per pintar graffiti. Es comenta que en alguns dels espais existents per a joves moltes vegades els infants i les famílies en fan un ús que, a la pràctica, provoca que el jovent no usi aquests espais. Per solucionar-ho es proposa buscar nous espais, gestionar-ne l'ús compartit i donar a conèixer espais poc coneguts o infrautilitzats.

Masquefa disposa d'una oferta prou important d'activitats i esdeveniments lúdics, populars i formatius com ara les festes majors i populars, la fira de la infància i la joventut o les activitats de lleure per a joves per posar alguns exemples. Tots aquests esdeveniments són mecanismes i oportunitats per difondre valors i treballar la identitat de la vila i per tant caldria aprofitar el potencial educatiu d'aquests espais.

Un aspecte que preocupa en relació a les activitats, però també a determinada oferta formativa, és facilitar la igualtat d'accés a tota la ciutadania. Des de l'àmbit tècnic s'apunta que hi pot haver diversos factors, com el cost d'algunes activitats, que, a la pràctica, generin desigualtat en l'accés a determinades activitats culturals o de lleure.

Pel que fa a la informació municipal, es fa una bona valoració d'alguns mitjans com el butlletí municipal o altres i s'apunta que caldria aprofitar el seu potencial com a eines educatives, per difondre valors, coneixements i informacions.

L'Oferta formativa

Es planteja que caldria fer un estudi per tenir un coneixement acurat de les necessitats formatives i que permetés orientar adequadament l'oferta. Així, per exemple, s'assenyala que hi ha una manca d'oferta formativa orientada a les arts i es destaca la necessitat d'una escola de música, però es recorda caldria valorar bé quina és la demanda real existent abans de generar determinades propostes.

Tot i que es valoren positivament els recursos destinats a la gent gran i als adults en general, es detecten algunes necessitats per facilitar l'accés al món laboral. Així es considera que seria interessant poder oferir formació professional i ocupacional al municipi o ampliar l'oferta de serveis formatius que ja ofereix la UOC a través del CTC, com el Punt d'Accés o cursos on-line. Finalment, es considera necessari fomentar la formació d'adults, especialment en temes d'alfabetització i d'aprenentatge de l'idioma per a immigrants.

D'altra banda, des de l'àmbit polític es destaca el bon nivell pel que fa a alguns recursos com el Programa transició escola-treball, la Fira-futur o els cursos per adults. Es valora que hi ha un bon nivell i una bona oferta en aquest àmbit i que això facilita la transició de l'escola al món laboral.

COM VIVIM I COM ENS RELACIONEM

Des de l'àmbit tècnic s'apunta el potencial que tenen els espais públics de Masquefa com a punt de trobada i de relació i que, per tant, poden contribuir a crear xarxes socials, promoure valors educatius o fer un bon ús de l'espai públic. Cal conscienciar i informar als vilatans de les normes de bon ús dels diversos espais públics del municipi, donat que moltes vegades pot ser que no es coneguin aquestes normes.

Des de la ciutadania s'apunta que hi ha certes mancances en l'espai públic, com ara l'existència de barreres arquitectòniques o la manca de papereres i es detecten comportaments incívics, com el fet de no recollir els excrements de gossos o llençar coses a terra que fan que a vegades l'espai públic estigui brut.

Per millorar la qualitat de l'espai públic, des del Consell Escolar Municipal també es proposa fomentar camins escolars segurs que facilitin que els infants puguin accedir als centres educatius de manera segura i còmode.

La dispersió territorial dels diferents nuclis urbans és un factor que dificulta una major cohesió social a nivell de tot el municipi. Per millorar aquesta cohesió es proposa potenciar el transport públic entre els diferents nuclis, així com disposar d'uns itineraris segurs per fer a peu o en bicicleta.

La manca d'identificació amb el poble fa que no es valori prou ni es senti com a pròpia la vila ni els seus espais i instal·lacions. Això fa que hi hagi menys implicació i respecte pel municipi i afavoreix que hi hagi actituds poc respectuoses amb la vila i amb l'entorn. Caldria, per tant, potenciar la identitat i la consciència de poble perquè és un element que contribueix a que la ciutadania s'impliqui més i hi hagi més solidaritat entre els seus habitants.

Nombre i percentatge de població nascuda en altres CCAA (2008)

	Homes		Dones		Total	
	n	%	n	%	n	%
Masquefa	546	13,40	555	14,04	1101	13,71
Reste de la província de Barcelona	2336	57,33	2292	57,97	4628	57,64
Total província de Barcelona	2882	70,72	2847	72,00	5729	71,35
Reste de Catalunya	61	1,50	50	1,26	111	1,38
Total Catalunya	2943	72,22	2897	73,27	5840	72,74
Reste d'Espanya	815	20,00	799	20,21	1614	20,10
Total Espanya	3758	92,22	3696	93,47	7454	92,84
Total estranger	317	7,78	258	6,53	575	7,16
Total	4075	100,00	3954	100,00	8029	100,00

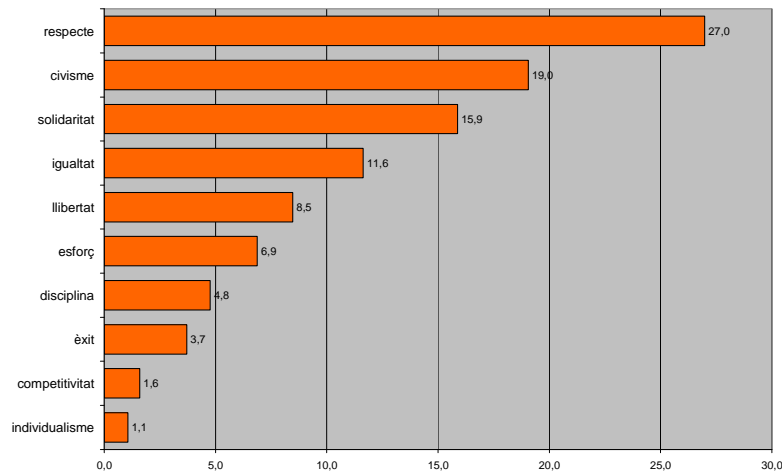
Font: elaboració pròpia a partir de dades del padró INE 2008

La societat actual és complexa, amb una gran diversitat de persones, col·lectius i interessos i aquesta complexitat és reflecteix també en un sistema de valors complex i fragmentat, en el que s'identifiquen tendències egoistes en les que les persones miren molt més per l'interès individual que no pas per l'interès col·lectiu.

D'altra banda, es considera que hi ha una certa manca de cohesió social amb les persones estrangeres i que caldria treballar per aconseguir la màxima cohesió social. Aquesta diversitat, a més d'un repte, és també una oportunitat en la mesura que la convivència entre persones de diverses procedències i amb diferents itineraris vitals és un actiu que té el municipi i que s'ha de saber aprofitar per millorar la convivència.

Un dels aspectes que genera més unanimitat és la importància de treballar el civisme i els valors des de la seva dimensió educativa. Per solucionar alguns dels problemes d'incivisme i de manca de respecte detectats es proposen diverses línies de treball, unes més preventives i les altres més correctives.

Valors més necessaris per una bona convivència



Font: Quadern de Debat Familiar

Així es proposa millorar la informació i la formació per educar en el civisme i la “urbanitat”, potenciant les campanyes cíviques i informatives i fent que siguin més vivencials, que transmetin més per l'experimentació directa que no pas per la simple informació.

CAP A UN PROJECTE EDUCATIU DE VILA

Els diversos agents consultats aposten per definir un projecte educatiu compartit i destaquen que caldria arribar a un acord entre tots per unificar els criteris educatius i els valors que es volen promoure. En aquest sentit, el Projecte Educatiu de Vila és percebut com una oportunitat i com un instrument que pot ser útil per unificar aquests criteris i per treballar des dels diversos agents educatius del municipi.

Un cop definits aquests criteris, caldrà vetllar perquè les diferents activitats dels diferents agents educatius tinguin uns continguts i uns processos que s'adeqüin a aquests criteris.

Tant des de l'àmbit polític com des del Consell de Participació Ciutadana es proposa desenvolupar estratègies que incorporin la participació ciutadana. La dimensió educadora de la participació ciutadana pot ser una eina útil per treballar la implicació dels joves i del conjunt de la ciutadania en la vila. En aquest sentit es fan algunes propostes en relació als espais de participació, sigui per activar els existents o per valorar-ne la creació de nous vinculats als diferents barris i nuclis que servissin com a punts de trobada i de treball sobre les necessitats i projectes dels diferents barris.

Finalment des de l'àmbit tècnic es fa molta incidència en la necessitat de crear una xarxa entorn a la comunitat educativa i fomentar espais i mecanismes de treball conjunt dels diferents agents educatius: els centres escolars, l'Ajuntament, les AMPA, les famílies o les entitats. Es tractaria de que cadascú treballés de manera més oberta a la resta d'agents de la comunitat educativa buscant sinergies i millorant la comunicació i el treball conjunt per avançar plegats cap a l'objectiu de fer de Masquefa una vila educadora.